

***Ranking zawodów deficytowych
i nadwyżkowych w mieście Częstochowa***

RAPORT ZA ROK 2013

CZĘŚĆ I - DIAGNOSTYCZNA

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP	3
Struktura bezrobotnych w mieście Częstochowa.....	5
2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW W MIEŚCIE CZĘSTOCHOWA	7
Bezrobotni według zawodów w mieście Częstochowa.	7
Bezrobotni według grup zawodów w mieście Częstochowa.....	12
Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w mieście Częstochowa w 2013 roku.....	14
Struktura bezrobotnych w mieście Częstochowa w 2013 roku według sekcji PKD	15
Napływ bezrobotnych według zawodów w mieście Częstochowa w 2013 roku.....	16
Napływ bezrobotnych według grup zawodów w mieście Częstochowa	19
3. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW	20
Oferty pracy według sekcji PKD w mieście Częstochowa w 2013 roku.....	24
Struktura ofert pracy według PKD w mieście Częstochowa w 2013 roku.....	25
4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	27
Zawody deficytowe w mieście Częstochowa w 2013 roku	27
Zawody nadwyżkowe w mieście Częstochowa w 2013 roku.	30
Zawody zrównoważone w mieście Częstochowa w 2013 roku	36
Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w mieście Częstochowa	39
Szansa uzyskania oferty w zawodzie w mieście Częstochowa	41
Wnioski	43
Spis tabel.....	47

1. WSTĘP

Prezentowany *Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa w 2013 roku* jest kolejnym, cyklicznym opracowaniem, które stanowi kompleksową analizę zjawiska bezrobocia, notowanego w Powiatowym Urzędzie Pracy w mieście Częstochowa w 2013 roku, oraz według danych i stanu z dnia 31 grudnia 2013 roku. Przedłożony raport jest I częścią raportu o charakterze diagnostycznym. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jedną z najbardziej trafnych metod obserwacji i analizy zmian oraz tendencji zachodzących na lokalnych rynkach pracy. Niezwykle ważną cechą metodologii opracowania jest jego powtarzalność i systematyczność w analizowaniu danych, dzięki czemu możliwa jest interpretacja sytuacji na przestrzeni kilku lat. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych pełni niezwykle ważną rolę zwłaszcza w sytuacjach zmian zachodzących na rynku pracy w skali całego kraju, jak i w skali mikro na poziomie danego powiatu. W ostatnich latach dynamicznie zmieniały się wskaźniki bezrobocia zarówno w skali makro jak i w mieście Częstochowa. Zmiany, które wystąpiły na rynku pracy spowodowały zmianę dotychczasowych wskaźników. W określonych zawodach, dużych i elementarnych grupach zawodowych oraz w wybranych branżach jest i prawdopodobnie będzie dużo trudniej o pracę, dlatego taką istotną rolę pełni monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Kluczowym celem prezentowanego raportu jest przede wszystkim stworzenie klasyfikacji zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa, na które występuje mniejsze lub większe zapotrzebowanie ze strony lokalnych pracodawców oraz zawodów, w których występuje mniejszy lub większy odsetek osób bezrobotnych, którzy nie mogą podjąć pracy ze względu na brak ofert pracy w danym zawodzie. Zaletą narzędzia diagnozującego strukturę bezrobocia i zmian dokonujących się na lokalnym rynku pracy, jakim jest monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest również możliwość uzyskania wszechstronnych i kluczowych informacji przydatnych dla wszystkich uczestników rynku pracy. Stała analiza zapotrzebowania pracodawców na pracowników o określonych kwalifikacjach pozwala, poprzez lepsze dopasowanie kwalifikacji lub ich zmianę, spełnić oczekiwania kadrowe pracodawców. Ranking ma istotne znaczenie również w wyznaczeniu kierunków szkolenia bezrobotnych, usprawnieniu poradnictwa zawodowego oraz ułatwieniu realizacji programów aktywizujących osoby bezrobotne w celu promowania ich zatrudnienia. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest skierowany także do osób bezrobotnych, poszukujących pracy

i uczących się, jak również wszelkich instytucji edukacyjnych i szkoleniowych. Opracowanie to powinno służyć przedstawicielom instytucji rynku pracy, przedstawicielom instytucji edukacyjnych zapoznaniu się ze skalą niedostosowania struktury zawodów do potrzeb rynku pracy. Monitoring wskazuje także na konieczność prowadzenia zintegrowanych działań na rzecz dostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla określenia potrzeb szkoleniowych bezrobotnych i kształcenia zawodowego. Zawody deficytowe i nadwyżkowe wyznaczone są w oparciu o następujące mierniki:

- średnią miesięczną nadwyżkę (deficyt) podaży siły roboczej,
- wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów,
- wskaźnik długotrwałego bezrobocia,
- wskaźnik szansy uzyskania oferty,
- strukturę bezrobotnych i ofert pracy według zawodów i PKD.

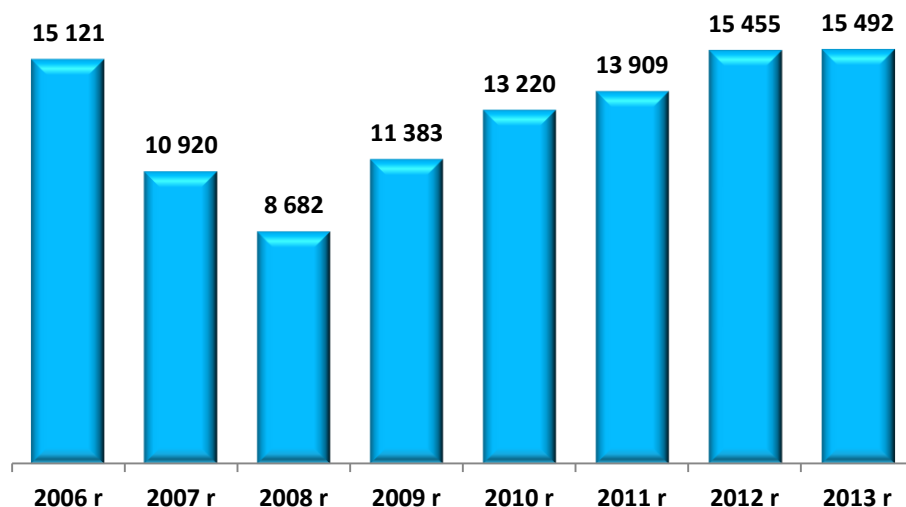
Niniejsze opracowanie zostało sporządzone w oparciu o tablice wynikowe zaimplementowane do Aplikacji Monitoring Zawodów. Aplikacja (MZ) pozwala na wykorzystanie w formie edycji zestawień zawierających wyliczone wskaźniki umożliwiające określenie zawodów deficytowych i nadwyżkowych, jak również pozwala na przeprowadzenie analizy i interpretację uzyskanych wyników. Dokonana analiza została przygotowana według zaleceń metodycznych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz zgodnie z art. 9 ust.1 pkt. 9 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku z dnia 20 kwietnia 2004 r. Na potrzeby sporządzenia niniejszego raportu przyjęto także założenie, iż analizowane będą te wskaźniki i te zmienne, które charakteryzują się najwyższym natężeniem danej cechy. Podstawowym źródłem danych, które zostały wykorzystane w niniejszym raporcie diagnostycznym są:

- ✓ Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01 – Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej,
- ✓ Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01 – Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności.

Struktura bezrobotnych w mieście Częstochowa.

Miasto Częstochowa cechuje się wysokim wskaźnikiem bezrobocia w województwie śląskim. Na dzień 31 grudnia 2013 roku stopa bezrobocia wyniosła 13,5%. Miasto Częstochowa zajmuje 23 pozycję wśród 36 powiatów całego województwa śląskiego, z punktu widzenia stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia w mieście Częstochowa, na koniec 2013 roku, była nieznacznie niższa niż na koniec 2012 i niestety wyraźnie wyższa niż w 2011 roku, kiedy wynosiła odpowiednio 13,6% oraz 12,2%. Stopa bezrobocia w mieście Częstochowa była wyższa niż dla całego województwa śląskiego i dla kraju. Według danych PUP w Częstochowie na koniec grudnia 2013 roku stopa bezrobocia dla województwa śląskiego oraz dla kraju wynosiła odpowiednio 11,2% oraz 13,4%. Według danych na dzień 31 grudnia 2013 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Częstochowa wynosiła 15 492. W porównaniu do danych z 2012 roku liczba osób bezrobotnych w liczbach bezwzględnych zwiększyła się o 37 osób, co stanowi procentowy wzrost na niewielkim poziomie wynoszącym 0,2% w skali roku. Natomiast w stosunku do 2011 roku wystąpił wyraźny wzrost liczby osób bezrobotnych - wzrost o 1 583 osób, co stanowi wzrost procentowy o 11,4%. W celu zobrazowania dynamiki zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy przedstawiono informacje na temat liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych według stanu na dzień 31 grudnia w latach 2006 – 2013. Wzrost liczby osób rejestrujących się w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie ma niestety charakter stały od końca 2008 roku. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych na dzień 31 grudnia 2013 roku, była najwyższa w okresie ostatnich 8 lat. Procentowy wzrost liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w mieście Częstochowa jest jeszcze bardziej widoczny po uwzględnieniu danych z 2008 roku, kiedy to liczba osób bezrobotnych wynosiła 8 682. Liczba osób bezrobotnych wzrosła w odniesieniu do 2008 roku aż o 78,4%.

Wykres nr 1 Liczba osób bezrobotnych w mieście Częstochowa według stanu na dzień 31. XII w latach 2006 - 2013

Według danych pochodzących z końca grudnia 2013 roku z Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych wynosiła 15 492, w tym 7 506 kobiet – 48,4% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz 7 986 mężczyzn – 51,6%. Warto zwrócić uwagę, iż w statystykach odnotowano bardzo wysoką liczbę i co najważniejsze wysoki odsetek osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy wśród ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych w mieście Częstochowa. W analizowanym okresie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowanych było 5 530 osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy, co stanowiło 35,7% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych. Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy nieznacznie dominowały kobiety – 2 842 bezrobotnych, co stanowiło 51,3% ogółu bezrobotnych powyżej 12 miesięcy. Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku zarejestrowanych było 464 absolwentów w tym 257 kobiet i 207 mężczyzn.

2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW W MIEŚCIE CZĘSTOCHOWA

Bezrobotni według zawodów w mieście Częstochowa.

Poniżej przedstawiona została struktura bezrobocia z uwzględnieniem zawodów posiadanych przez osoby bezrobotne na dzień 31 grudnia 2013 roku. W tabeli uwzględniono tylko te zawody, w których zarejestrowanych było min. 30 osób.

Tabela 1. Bezrobotni według zawodów w mieście Częstochowa na dzień 31.12.2013 r.

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	% ogółu
Bez zawodu	1929	916	12,5%
Sprzedawca*	1291	1095	8,3%
Ślusarz*	401	8	2,6%
Robotnik budowlany	316	1	2,0%
Magazynier	241	55	1,6%
Szwaczka	238	231	1,5%
Krawiec*	227	212	1,5%
Technik prac biurowych*	225	197	1,5%
Sprzątaczką biurową	224	221	1,4%
Technik ekonomista*	187	156	1,2%
Murarz*	180	1	1,2%
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	174	93	1,1%
Pakowacz	172	126	1,1%
Robotnik gospodarczy	163	48	1,1%
Przedstawiciel handlowy	156	51	1,0%
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	151	129	1,0%
Technik mechanik*	146	10	0,9%
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	140	49	0,9%
Kucharz*	137	91	0,9%
Kierowca samochodu ciężarowego	124	0	0,8%
Specjalista do spraw marketingu i handlu	113	62	0,7%
Fryzjer*	106	102	0,7%
Mechanik samochodów osobowych	99	0	0,6%
Cholewkarz	96	25	0,6%
Elektromonter (elektryk) zakładowy	94	0	0,6%
Księgowy	86	81	0,6%
Hydraulik	85	0	0,5%
Technik budownictwa*	81	27	0,5%
Kasjer handlowy	74	71	0,5%
Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	74	32	0,5%
Malarz budowlany	73	1	0,5%
Szewc naprawiacz	71	2	0,5%
Tokarz w metalu	70	3	0,5%
Technik handlowiec*	69	38	0,4%

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2013 rok

Pomoc kuchenna	67	58	0,4%
Doradca klienta	65	51	0,4%
Kaletnik*	65	57	0,4%
Technik administracji*	64	53	0,4%
Kelner*	62	36	0,4%
Robotnik magazynowy	60	15	0,4%
Mechanik pojazdów samochodowych*	59	0	0,4%
Pedagog	56	49	0,4%
Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	56	5	0,4%
Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	55	31	0,4%
Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	55	44	0,4%
Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	54	1	0,3%
Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	53	12	0,3%
Cukiernik*	52	23	0,3%
Operator suwnic (suwnicowy)	51	17	0,3%
Monter konstrukcji stalowych	50	0	0,3%
Kierowca samochodu osobowego	50	0	0,3%
Kucharz małej gastronomii*	49	29	0,3%
Barman	49	39	0,3%
Posadźcarz*	49	0	0,3%
Ekonomista	48	31	0,3%
Specjalista zastosowań informatyki	47	7	0,3%
Sprzedawca w branży przemysłowej	47	38	0,3%
Sekretarka	46	46	0,3%
Portier	45	13	0,3%
Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	45	0	0,3%
Dekarz*	44	0	0,3%
Przędzacz	44	41	0,3%
Brakarz wyrobów przemysłowych	44	35	0,3%
Błacharz samochodowy*	43	0	0,3%
Nauczyciel języka polskiego	42	38	0,3%
Krojczy	42	16	0,3%
Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	41	11	0,3%
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	41	2	0,3%
Stolarz*	41	0	0,3%
Kierowca samochodu dostawczego	41	1	0,3%
Nauczyciel języka angielskiego	40	30	0,3%
Specjalista administracji publicznej	40	29	0,3%
Dziewiarz	40	35	0,3%
Pielęgniarka	39	38	0,3%
Specjalista do spraw sprzedaży	39	27	0,3%
Zaopatrzeniowiec	39	10	0,3%

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2013 rok

Sortowacz	39	25	0,3%
Technik elektryk*	38	2	0,2%
Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	38	32	0,2%
Ładowacz	38	0	0,2%
Specjalista ochrony środowiska	36	27	0,2%
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	36	4	0,2%
Zdobnik szkła	36	27	0,2%
Nauczyciel przedszkola	35	35	0,2%
Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	35	22	0,2%
Technik technologii odzieży*	35	33	0,2%
Kosmetyczka	35	35	0,2%
Stolarz meblowy	35	0	0,2%
Pozostali kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	34	15	0,2%
Nauczyciel nauczania początkowego	34	32	0,2%
Brukarz	34	0	0,2%
Elektromechanik pojazdów samochodowych*	34	0	0,2%
Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	33	26	0,2%
Piekarz*	33	15	0,2%
Kierownik działu sprzedaży	32	21	0,2%
Ogrodnik terenów zieleni	32	10	0,2%
Spawacz ręczny gazowy	32	0	0,2%
Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	31	20	0,2%
Technik ochrony środowiska*	31	18	0,2%
Dozorca	31	10	0,2%
Salowa	30	27	0,2%
Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	30	14	0,2%

*Oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

Według danych wynika, że największą grupę bezrobotnych stanowiły osoby bez zawodu. Liczba osób bezrobotnych, które nie posiadają zawodu wynosiła 1 929. Osoby bez zawodu generowały ponownie największy odsetek ogólnej liczby osób bezrobotnych – 12,5%. Procentowy udział osób bezrobotnych bez zawodu w globalnej populacji osób bezrobotnych na koniec 2013 roku zmniejszył się w porównaniu z danymi z końca 2012 roku, ponieważ na koniec 2012 roku osoby te stanowiły 14,2% ogółu bezrobotnych – 2 190 osób. Wśród osób bezrobotnych bez zawodu nieznacznie przeważają mężczyźni – 52,5% ogółu osób bezrobotnych bez zawodu. Bezrobotni bez zawodu jest to grupa obejmująca przede wszystkim osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym, osoby posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące, jak również osoby młode, które ukończyły szkołę

średnią zawodową, jednakże nie obroniły tytułu zawodowego. Osoby te wymagają przyuczenia do zawodu poprzez uczestnictwo w szkoleniach oraz objęcie tych osób instrumentami rynku pracy. Kolejne zawody, które generowały znaczną ilość osób bezrobotnych na koniec 2013 roku to: sprzedawca – 1 291 osób bezrobotnych, ślusarz – 401, robotnik budowlany – 316, magazynier - 241, szwaczka – 238, krawiec – 227, technik prac biurowych – 225 oraz sprzątaczką biurową – 224. Należy zauważyć, że na rynku pracy miasta Częstochowa, kwalifikacje osób poszukujących pracy w znacznym stopniu nie odpowiadają zapotrzebowaniu zgłaszanemu przez pracodawców, ponieważ w większości przypadków są to te same zawody, co w roku ubiegłym, które utrzymują rangę szczególnie często występujących wśród bezrobotnych na lokalnym rynku pracy. Takie wyniki świadczą o utrwalaniu się niekorzystnych warunków aktywizacji zawodowej niektórych bezrobotnych posiadających szczególne kwalifikacje i umiejętności. Wskazuje to na konieczność wypracowania instrumentów, które będą skierowane właśnie do tych kategorii osób poszukujących pracy, które z okresu na okres stanowią zagrożenie dla wyrównywania dysproporcji charakteryzujących lokalny rynek pracy. Powtarzające się z roku na rok trudności w znalezieniu pracy w tych samych zawodach i specjalnościach mogą wywoływać większe zniechęcenie do poszukiwania pracy. Należy zwrócić uwagę, iż bezrobotne kobiety dominują przede wszystkim w takich zawodach jak: sprzedawca, szwaczka, sprzątaczką biurową, krawiec, technik prac biurowych, technik ekonomista, pozostali pracownicy obsługi biurowej, pakowacz, fryzjer, księgowy oraz kasjer handlowy.

Poniżej przedstawiona została struktura zawodów, które reprezentowane były przez osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędzie pracy przez okres powyżej 12 miesięcy.

Tabela 2. Osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy według zawodów w mieście Częstochowa na dzień 31.12.2013 r.

Nazwa zawodu	Bezrobotni powyżej 12 m-cy-razem	Bezrobotni powyżej 12 m-cy-kobiety	% bezrobotnych powyżej 12 - m-cy w zawodzie	Bezrobotni ogółem
Sprzedawca*	560	492	43,4%	1291
Bez zawodu	236	111	12,2%	1929
Ślusarz*	147	7	36,7%	401
Robotnik budowlany	130	1	41,1%	316
Szwaczka	113	109	47,5%	238
Sprzątaczką biurowa	107	106	47,8%	224
Technik prac biurowych*	106	94	47,1%	225
Krawiec*	104	94	45,8%	227
Technik ekonomista*	100	90	53,5%	187
Murarz*	88	0	48,9%	180
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	80	30	57,1%	140
Pakowacz	78	59	45,3%	172
Magazynier	76	18	31,5%	241
Robotnik gospodarczy	73	25	44,8%	163
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	64	33	36,8%	174
Kucharz*	59	47	43,1%	137
Przedstawiciel handlowy	55	18	35,3%	156
Technik mechanik*	55	7	37,7%	146
Mechanik samochodów osobowych	50	0	50,5%	99

*Oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

Najliczniejszą grupę wśród osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy stanowili bezrobotni posiadający zawód sprzedawcy – 560 osób. Odsetek osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy posiadających zawód sprzedawcy, wśród wszystkich osób bezrobotnych w zawodzie sprzedawcy wynosił aż 43,4%. Znaczną liczbę osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy stanowią osoby bez zawodu – 236. Powyżej 100 osób bezrobotnych pozostających w ewidencji PUP w Częstochowie przez okres ponad 12 miesięcy odnotowano także w zawodach – ślusarz, robotnik budowlany, szwaczka, sprzątaczką biurowa, technik prac biurowych oraz krawiec. Dokonując analizy sytuacji osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy należy podkreślić, iż niektóre zawody reprezentowane przez ogół bezrobotnych mieszkańców miasta Częstochowa, według danych na 31.12.2013 r. zdominowane były przez osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy. W takich zawodach jak: salowa, spawacz ręczny gazowy, monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody, zdobnik szkła, szewc naprawiacz, przedzarcz, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, kaletnik, hydraulik, technik elektryk, malarz budowlany, technik budownictwa, technik ekonomista oraz mechanik samochodów osobowych odsetek osób długotrwale bezrobotnych wynosił ponad 50% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych.

Bezrobotni według grup zawodów w mieście Częstochowa.

W niniejszym podrozdziale przedstawiono dane, które dotyczą bezrobocia wśród mieszkańców miasta Częstochowa w odniesieniu do posiadanego przez bezrobotnych zawodu. Prezentowane wielkości podane zostały z uwzględnieniem procentowego udziału grup zawodowych zarówno dużych, jak i elementarnych w globalnej populacji osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie. W tabeli poniżej zaprezentowane zostały grupy zawodowe, które generowały największy odsetek osób bezrobotnych według danych na koniec grudnia 2013 roku. Największe dwie grupy zawodowe generujące największy odsetek osób bezrobotnych to: sprzedawcy i pokrewni – 12,2% oraz sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 10,6%. Znaczny odsetek osób bezrobotnych generowały także takie grupy zawodowe, jak: robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 8,1% oraz robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 7,8%. Bezrobotne kobiety najliczniej reprezentowały cztery grupy zawodowe: sprzedawcy i pokrewni – 20,7%, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 18,2% oraz robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 10,3%.

Tabela 3. Osoby bezrobotne według grup zawodowych w mieście Częstochowa na dzień 31.12.2013 r.

Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Sprzedawcy i pokrewni	12,1804	20,6836
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	10,6246	18,1951
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	8,1253	10,2731
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	7,8228	0,5008
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	7,5942	5,1746
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	6,7611	0,2276
Pracownicy usług osobistych	5,0577	6,7374
Średni personel do spraw biznesu i administracji	4,785	6,5096
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	4,5711	3,308
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	4,0405	5,3567
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	3,4212	2,8983
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	3,362	1,7147
Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	3,1999	5,8118
Ślusarze i pokrewni	3,0967	0,1366
Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	2,9123	2,9287
Specjaliści nauczania i wychowania	2,8681	4,5979
Pracownicy obsługi biurowej	2,8165	5,0228

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2013 rok

Pomoce domowe i sprzątaczk	2,7576	5,1898
Kierowcy i operatorzy pojazdów	2,6397	0,4401
Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	2,5732	2,0638
Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	2,3815	4,5524
Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	2,3299	0,0152
Rzemieśnicy i robotnicy poligraficzni	2,2562	3,2169
Elektrycy i elektrycy	2,1382	0,0759

Struktura osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Częstochowie powyżej 12 miesięcy według danych na dzień 31.12.2013 roku zdominowana była przez takie grupy zawodowe jak: sprzedawcy i pokrewni – 13, 1%, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 11,8%, robotnicy w przetwórstwie spożywym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 9,7% oraz robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 8,3%. Największy odsetek bezrobotnych kobiet, zarejestrowanych w urzędzie pracy powyżej 12 miesięcy, odnotowany został przede wszystkim w dwóch grupach zawodowych: sprzedawcy i pokrewni – 22,0% oraz sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 19,7%.

Tabela 4. Długotrwale bezrobotni według grup zawodowych w mieście Częstochowa na dzień 31.12.2013r.

Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni powyżej 12 m-cy - razem	Bezrobotni powyżej 12 m-cy - kobiety
Sprzedawcy i pokrewni	13,1452	22,0461
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	11,7663	19,7393
Robotnicy w przetwórstwie spożywym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	9,6902	11,7172
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	8,3113	5,6023
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	7,7067	0,2562
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	7,6692	0,6223
Pracownicy usług osobistych	5,308	7,25
Średni personel do spraw biznesu i administracji	5,1192	7,2864
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	4,8926	3,808
Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	3,3056	3,0758
Pomoce domowe i sprzątaczk	3,249	5,822
Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	3,1545	5,3826
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	2,9469	2,1602
Rzemieśnicy i robotnicy poligraficzni	2,9279	4,3939
Ślusarze i pokrewni	2,909	0,2563
Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	2,7767	5,0897
Pracownicy obsługi biurowej	2,7578	4,6137
Specjaliści nauczania i wychowania	2,4935	3,7349
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	2,4935	2,9658
Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	2,4556	0,0366

Elektrycy i elektronicy	2,4368	0,0732
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	2,2667	1,4646
Kierowcy i operatorzy pojazdów	2,229	0,4028
Szwaczki, hafciarki i pokrewni	2,2289	4,1377
Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	2,1912	3,8447
Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	2,0589	1,6842

Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w mieście Częstochowa w 2013 roku.

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące rejestrowanego bezrobocia z uwzględnieniem ostatniego miejsca pracy osoby bezrobotnej. Przedstawione dane ukazują sektory działalności gospodarczej zgodne z Polską Klasyfikacją Działalności, z których zarejestrowało się najwięcej bezrobotnych osób. Osoby bezrobotne, które zarejestrowały się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie w 2013 roku najczęściej pracowały (ostatnie miejsce pracy osoby bezrobotnej według Polskiej Klasyfikacji Działalności) w branży przetwórstwo przemysłowe – 3 882 osób. Znaczna grupa bezrobotnych osób, która w 2013 roku uzyskała status osoby bezrobotnej, pracowała wcześniej w działalności: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 2 911 osób bezrobotnych. Przed otrzymaniem statusu osoby bezrobotnej w działalności: budownictwo zatrudnionych było – 1 538 osób, natomiast w branży: działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca - 1 276 osób. Przedstawione w poniższej tabeli dane świadczą o tym, iż osoby poprzednio pracujące rejestrujące się w ciągu roku, jak też osoby pozostające w rejestrach bezrobotnych na koniec 2013 roku, pochodzą z tych samych sekcji PKD.

Tabela 5. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w 2013 roku i na koniec 2013r.

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2013 roku	Bezrobotni stan w końcu 2013 roku
Przetwórstwo przemysłowe	3882	3839
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2911	2891
Budownictwo	1538	1550
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1276	1073
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	628	484
Transport i gospodarka magazynowa	523	431
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	468	415

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2013 rok

Edukacja	412	340
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	307	351
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	288	311
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	273	241
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	248	229
Pozostała działalność usługowa	244	203
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	222	223
Działalność nie zidentyfikowana	182	173
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	177	158
Informacja i komunikacja	166	142
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	69	62
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	47	47
Górnictwo i wydobywanie	8	6
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	4	8
Organizacje i zespoły eksterytorialne	1	1

Struktura bezrobotnych w mieście Częstochowa w 2013 roku według sekcji PKD.

Uwzględniając sekcję Polskiej Klasyfikacji Działalności dokonano prezentacji struktury bezrobocia z uwzględnieniem określonych zawodów posiadanych przez osoby bezrobotne oraz ich procentowego udziału w odniesieniu do całej populacji osób bezrobotnych. W 2013 roku uwidacznia się procentowa przewaga czterech sekcji, z których rekrutowało się aż 69,1% ogółu osób bezrobotnych zamieszkałych w mieście Częstochowa. Cztery branże, które generowały największy odsetek bezrobotnych to: przetwórstwo przemysłowe – 27,9%, handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 20,9%, budownictwo – 11,1% bezrobotnych oraz działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 9,2%. Odsetek osób bezrobotnych w pozostałych branżach był zdecydowanie niższy. Warto nadmienić, że struktura bezrobocia rejestrowanego w PUP w Częstochowie w całym 2013 roku była zbieżna ze strukturą notowaną na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Tabela 6. Struktura bezrobocia rejestrowanego według sekcji PKD w mieście Częstochowa w 2013 r.

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2013 roku	Bezrobotni stan w końcu 2013 roku
Przetwórstwo przemysłowe	27,9803	29,1318
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	20,9817	21,9381
Budownictwo	11,0855	11,762
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	9,1971	8,1424
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4,5265	3,6728
Transport i gospodarka magazynowa	3,7696	3,2706
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3,3732	3,1492
Edukacja	2,9696	2,5801
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2,2128	2,6635
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2,0758	2,36
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1,9677	1,8288
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,7875	1,7377
Pozostała działalność usługowa	1,7587	1,5404
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1,6001	1,6922
Działalność nie zidentyfikowana	1,3118	1,3128
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1,2758	1,199
Informacja i komunikacja	1,1965	1,0776
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,4973	0,4705
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,3388	0,3567
Górnictwo i wydobywanie	0,0577	0,0455
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0,0288	0,0607
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0,0072	0,0076

Napływ bezrobotnych według zawodów w mieście Częstochowa w 2013 roku.

Napływ bezrobotnych według zawodów obrazuje sytuację, która wystąpiła w trakcie całego 2013 roku z wyszczególnieniem zawodów reprezentowanych przez osoby bezrobotne. Według danych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowało się 16 906 bezrobotnych osób zamieszkałych na terenie miasta Częstochowa, w tym 7 475 kobiet – 44, 2% ogółu zarejestrowanych w 2013 roku osób bezrobotnych oraz 9 431 mężczyzn – 55,8% ogółu osób rejestrujących się w 2013 roku. W porównaniu do 2012 roku, należy zauważyć, że liczba rejestracji osób bezrobotnych zwiększyła się o 3,6%, a w liczbach bezwzględnych o 596 osób. W 2013 roku w Powiatowym

Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowało się 1 381 absolwentów, w tym 774 kobiet oraz 607 mężczyzn. Kształt rejestrowanego bezrobocia w mieście Częstochowa w 2013 roku, zdominowany był ponownie przez osoby bez zawodu. W PUP w Częstochowie w całym 2013 roku zarejestrowano 2 532 osoby bez zawodu. Wśród osób bez zawodu rejestrujących się w 2013 roku w urzędzie pracy wyraźnie przeważali mężczyźni – 60,7% ogółu rejestrujących się osób bez zawodu. Procentowy udział osób bez zawodu w strukturze napływu kształtował się na wysokim poziomie – 14,9%. Warto jednak zauważyć, iż napływ osób bez zawodu zmniejszył się w porównaniu z danymi z 2013 roku o 2,2%. W odniesieniu do określonych zawodów posiadanych przez osoby bezrobotne, które zarejestrowały się w 2013 roku wynika, że najliczniejszą kategorią była grupa zawodowa – sprzedawca – 1 235 osób bezrobotnych w tym zawodzie, co stanowi 7,3% wszystkich rejestrujących się osób bezrobotnych z punktu widzenia posiadanego zawodu. Kolejne grupy zawodowe reprezentowane przez osoby rejestrujące się w omawianym okresie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie to: ślusarz – 428 osób bezrobotnych, robotnik budowlany – 307, magazynier – 281 oraz pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 203 zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 roku w PUP w Częstochowie w tym zawodzie. W przypadku płci okazuje się, że napływ bezrobotnych kobiet był najwyższy w 2013 roku wśród osób bez zawodu - 995 przypadków. Napływ bezrobotnych kobiet był największy w takich zawodach jak: sprzedawca – 982 oraz szwaczka – 186 bezrobotnych kobiet. Szczegółową strukturę napływu osób bezrobotnych z uwzględnieniem zawodów prezentuje poniższa tabela. W tabeli przedstawiono strukturę napływu w zawodach, w których zarejestrowało się co najmniej 50 osób bezrobotnych.

Tabela 7. Struktura napływu bezrobotnych w mieście Częstochowa w 2013 r.

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Bez zawodu	2532	995
Sprzedawca*	1235	982
Ślusarz*	428	1
Robotnik budowlany	307	0
Magazynier	281	51
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	203	103
Technik prac biurowych*	192	166
Szwaczka	186	181
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	184	157
Przedstawiciel handlowy	183	55
Sprzątaczką biurowa	180	173
Kierowca samochodu ciężarowego	171	0
Pakowacz	168	112

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2013 rok

Krawiec*	162	151
Robotnik gospodarczy	150	43
Murarz*	146	0
Technik mechanik*	139	3
Specjalista do spraw marketingu i handlu	127	80
Technik ekonomista*	125	97
Kucharz*	124	55
Fryzjer*	108	104
Księgowy	104	99
Pedagog	100	84
Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	99	34
Kasjer handlowy	90	83
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	90	31
Doradca klienta	88	64
Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	87	52
Elektromonter (elektryk) zakładowy	81	0
Specjalista administracji publicznej	78	51
Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	78	15
Kucharz małej gastronomii*	77	27
Mechanik samochodów osobowych	76	0
Monter konstrukcji stalowych	76	0
Mechanik pojazdów samochodowych*	74	0
Specjalista do spraw sprzedaży	71	46
Operator suwnic (suwnicowy)	71	19
Kierowca samochodu dostawczego	71	0
Technik handlowiec*	70	36
Pomoc kuchenna	66	47
Kelner*	66	36
Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	66	4
Technik budownictwa*	65	11
Tokarz w metalu	64	2
Specjalista zastosowań informatyki	63	10
Cholewkarz	63	10
Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	62	52
Robotnik magazynowy	61	9
Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	60	16
Hydraulik	60	0
Kierowca samochodu osobowego	56	1
Stolarz*	56	0
Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	55	1
Ekonomista	52	34
Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	52	31
Sekretarka	51	51
Brakarz wyrobów przemysłowych	51	40

Specjalista ochrony środowiska	51	39
Nauczyciel języka angielskiego	51	38
Sprzedawca w branży przemysłowej	51	37

*Oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

Napływ bezrobotnych według grup zawodów w mieście Częstochowa.

Struktura napływu bezrobotnych mieszkańców miasta Częstochowa, którzy w 2013 roku figurowali w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie przedstawiona została także z punktu widzenia procentowego udziału osób bezrobotnych w dużych i elementarnych grupach zawodowych. Jak wynika z danych przedstawionych poniżej największy napływ bezrobotnych odnotowano w przypadku takich dużych grup zawodowych jak: sprzedawcy i pokrewni – 11, 8%, robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 7, 9% robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 6, 9% oraz robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 6,1%. Napływ bezrobotnych kobiet w 2013 roku z perspektywy dużych grup zawodowych był najbardziej widoczny w przypadku następujących dużych grup zawodowych: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 20,2%, specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 7,9% oraz robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni - 7,5%.

Tabela 8. Napływ bezrobotnych w 2013 roku. Duże grupy zawodowe.

Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Sprzedawcy i pokrewni	11,8248	20,2475
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	7,952	0,3703
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	6,9918	4,6914
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	6,0876	7,5462
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	5,8717	0,1697
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	5,6283	7,9938
Pracownicy usług osobistych	4,8561	6,2037
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	4,7379	4,4446
Średni personel do spraw biznesu i administracji	4,2927	5,679
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	4,0701	2,4535
Specjaliści nauczania i wychowania	3,6735	6,3581
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	3,3395	1,2655
Kierowcy i operatorzy pojazdów	3,3116	0,4011

W odniesieniu do elementarnych grup zawodowych największy odsetek bezrobotnych, którzy zarejestrowali się w 2013 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie został

odnotowany w następujących małych grupach zawodowych: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 9,7%, ślusarze i pokrewni – 3,2%, pracownicy obsługi biurowej – 2,7% oraz robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani – 2,6%. W przypadku płci wynika, iż napływ bezrobotnych kobiet w 2013 roku generowany był w największym stopniu w takich elementarnych grupach zawodowych jak: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 16,8%, pracownicy obsługi biurowej – 5,1% oraz pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne – 3,8%.

Tabela 9. Napływ bezrobotnych w 2013 roku. Elementarne grupy zawodowe.

Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	9,7237	16,8062
Ślusarze i pokrewni	3,2002	0,0463
Pracownicy obsługi biurowej	2,6715	5,0772
Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	2,5741	2,7315
Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	1,9132	3,8426
Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	1,7184	2,5926
Technicy mechanicy	1,3914	0,5401
Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	1,3566	1,8056
Przedstawiciele handlowi	1,2731	0,8488
Kierowcy samochodów ciężarowych	1,2592	0
Mechanicy pojazdów samochodowych	1,2314	0

3. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW.

W poniższej części raportu opisane zostały istotne informacje i dane dotyczące ofert pracy, które Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie pozyskał w całym 2013 roku. Według danych w całym 2013 roku, Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie pozyskał 3 309 ofert pracy (jest to suma wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w poszczególnych miesiącach danego półrocza, skorygowana o liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, które pracodawcy anulowali). Zgłoszone propozycje pracy w znacznej części dotyczyły prac subsydiowanych. Liczba pozyskanych ofert w okresie ostatniego roku wyraźnie wzrosła. Według danych w 2012 roku do PUP w Częstochowie wpłynęło 2 863 ofert pracy. Liczba ofert pracy w porównaniu z rokiem 2012 zwiększyła się o 446. Procentowy wzrost liczby pozyskanych ofert w porównaniu z rokiem ubiegłym wyniósł aż 15,5%. Jest to bardzo pozytywny wniosek, bowiem wraz ze względny ustabilizowaniem liczby osób bezrobotnych, zwiększa się liczba dostępnych ofert pracy

umożliwiających osobom bezrobotnym aktywizację zawodową. W 2013 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie wpłynęła największa liczba ofert pracy w zawodzie technik prac biurowych. Dla osób bezrobotnych skierowano w tym okresie 255 propozycji pracy w tym zawodzie, co stanowiło 7,7% wszystkich zgłoszonych propozycji zatrudnienia. Ponad 50 ofert pracy skierowanych było w 2013 roku do bezrobotnych osób w takich zawodach jak: robotnik gospodarczy – 158 ofert pracy, sprzedawca – 156 ofert, sprzątaczką biurową – 150, technik administracji – 95, magazynier – 86, technik handlowiec – 80 oraz asystent do spraw księgowości - 65 propozycji zatrudnienia. W poniższej tabeli przedstawiono zawody, w których w 2013 roku pojawiło się, co najmniej 10 ofert pracy. Pozyskane oferty pracy dotyczyły często prac krótkoterminowych, niejednokrotnie subsydiowanych, głównie ze środków Funduszu Pracy.

Tabela 10. Oferty pracy zgłoszone przez pracodawców w 2013 r.

Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2013 roku	% ofert
Technik prac biurowych*	255	7,7%
Robotnik gospodarczy	158	4,8%
Sprzedawca*	156	4,7%
Sprzątaczką biurową	150	4,5%
Technik administracji*	95	2,9%
Magazynier	86	2,6%
Technik handlowiec*	80	2,4%
Asystent do spraw księgowości	65	2,0%
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	50	1,5%
Kierowca samochodu ciężarowego	50	1,5%
Doradca klienta	47	1,4%
Fryzjer*	46	1,4%
Przedstawiciel handlowy	45	1,4%
Szwaczka	41	1,2%
Sekretarka	33	1,0%
Kucharz*	33	1,0%
Telemarketer	32	1,0%
Pomoc kuchenna	32	1,0%
Specjalista do spraw marketingu i handlu	31	0,9%
Robotnik drogowy	28	0,8%
Pracownik do spraw ubezpieczeń	26	0,8%
Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	26	0,8%
Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	24	0,7%
Organizator obsługi sprzedaży internetowej	23	0,7%
Kelner*	21	0,6%
Murarz*	20	0,6%

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2013 rok

Operator maszyn do obróbki skrawaniem	19	0,6%
Księgowy	18	0,5%
Pozostali operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	18	0,5%
Goniec	18	0,5%
Portier	17	0,5%
Konserwator budynków	17	0,5%
Robotnik budowlany	17	0,5%
Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	17	0,5%
Asystent prawny	16	0,5%
Drukarz sitodrukowy	16	0,5%
Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	16	0,5%
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	15	0,5%
Ślusarz*	15	0,5%
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	15	0,5%
Elektryk*	15	0,5%
Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	14	0,4%
Tokarz w metalu	14	0,4%
Mechanik pojazdów samochodowych*	14	0,4%
Mechanik - monter maszyn i urządzeń*	14	0,4%
Krawiec*	14	0,4%
Fizjoterapeuta	13	0,4%
Technik informatyk*	13	0,4%
Pracownik do spraw osobowych	13	0,4%
Wizażystka / stylistka	13	0,4%
Introligator poligraficzny	13	0,4%
Pakowacz	13	0,4%
Technik farmaceutyczny*	12	0,4%
Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	12	0,4%
Fakturzystka	12	0,4%
Kosmetyczka	12	0,4%
Operator wprowadzania danych	11	0,3%
Rejestratorka medyczna	11	0,3%
Sprzedawca w branży spożywczej	11	0,3%
Garmażer	11	0,3%
Jeliciarz	11	0,3%
Pozostali operatorzy maszyn do produkcji obuwia	11	0,3%
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	11	0,3%
Ogrodnik terenów zieleni	10	0,3%
Kierowca ciągnika siodłowego	10	0,3%

*Oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

Oferty pracy skierowane do osób bezrobotnych, poddane zostały także analizie z uwzględnieniem procentowego udziału dużych i elementarnych grup zawodowych. W przypadku dużych grup zawodowych wynika, iż największy odsetek ofert pracy kierowany był przede wszystkim do przedstawicieli takich dużych grup zawodowych, jak: sprzedawcy i pokrewni – 11,5%, sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni – 10,9%, pracownicy usług osobistych – 9,3%, średni personel do spraw biznesu i administracji – 6,8% oraz pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej – 6,4%.

Tabela 11. Oferty pracy zgłoszone przez pracodawców w 2013 roku. Duże grupy zawodowe.

Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2013 roku
Sprzedawcy i pokrewni	11,5442
Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	10,8808
Pracownicy usług osobistych	9,2777
Średni personel do spraw biznesu i administracji	6,8598
Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	6,3766
Pomoce domowe i sprzątaczk	5,6512
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	5,0771
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	4,5632
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	3,9893
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	3,5057
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	3,0824
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	2,72
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	2,7198
Kierowcy i operatorzy pojazdów	2,5989
Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	1,8433

Z punktu widzenia elementarnych grup zawodowych - oferty pracy pozyskane przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie prezentują się następująco. Największy odsetek ofert pracy skierowany został do osób bezrobotnych w zawodach: pracownicy obsługi biurowej – 9,5%, sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 7,6% oraz pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne – 5,3%.

Tabela 12. Oferty pracy zgłoszone przez pracodawców w 2013 roku. Elementarne grupy zawodowe.

Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2013 roku
Pracownicy obsługi biurowej	9,5511
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	7,6458
Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	5,349
Gospodarze budynków	4,8051

Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	3,2336
Magazynierzy i pokrewni	2,7199
Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	2,5688

Oferty pracy według sekcji PKD w mieście Częstochowa w 2013 roku.

Stosując podział według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności dokonano także analizy ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku. Zdecydowanie najwięcej ofert pracy dla osób bezrobotnych pochodziło z branży handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 600 ofert pracy. Wysoka liczba ofert pracy dla osób bezrobotnych – 575 została zgłoszona przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży przetwórstwo przemysłowe. Pracodawcy poszukiwali także osób bezrobotnych mogących podjąć pracę w branżach: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 399, działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 267 oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 232 oferty pracy. Liczne propozycje zatrudnienia, które przesłane zostały w 2013 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie dotyczyły również pracy w branży: budownictwo – 206, działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – 157 oraz działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi - 130.

Tabela 13. Oferty pracy według sekcji PKD w 2013 roku i na koniec 2013 roku.

Sekcja PKD	Oferty pracy zgłoszone w 2013 roku	Oferty pracy stan w końcu 2013 roku
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	600	9
Przetwórstwo przemysłowe	575	25
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	399	0
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	267	1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	232	3
Budownictwo	206	1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	157	0
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	130	5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	129	2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	119	0
Transport i gospodarka magazynowa	106	0
Edukacja	100	3
Pozostała działalność usługowa	87	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	81	0

Informacja i komunikacja	79	3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	26	0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10	0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	6	0
Działalność nie zidentyfikowana	0	0
Górnictwo i wydobywanie	0	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0

Struktura ofert pracy według PKD w mieście Częstochowa w 2013 roku.

W przypadku ofert pracy widoczna była wyraźna dominacja trzech sekcji PKD, z których pochodziło 47,6% wszystkich ofert pracy. Największy odsetek ofert pracy – 18,1% dotyczył zatrudnienia w branży: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Pozostałe branże o istotnym odsetku ofert pracy to: przetwórstwo przemysłowe – 17,4% oraz administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 12,1%.

Tabela 14. Struktura ofert pracy według sekcji PKD w 2013 roku i na koniec 2013 roku.

Sekcja PKD	Oferty pracy zgłoszone w 2013 roku	Oferty pracy stan w 2013 roku
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	18,1323	17,3077
Przetwórstwo przemysłowe	17,3769	48,0769
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	12,058	0
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	8,0689	1,9231
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	7,0112	5,7692
Budownictwo	6,2254	1,9231
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4,7446	0
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3,9287	9,6154
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3,8985	3,8462
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3,5963	0
Transport i gospodarka magazynowa	3,2034	0
Edukacja	3,0221	5,7692
Pozostała działalność usługowa	2,6292	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2,4479	0
Informacja i komunikacja	2,3874	5,7692
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,7857	0

Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,3022	0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,1813	0

Jak wynika z analizy danych statystycznych w mieście Częstochowa struktura ofert pracy nie jest w pełni proporcjonalna do struktury zarejestrowanych osób bezrobotnych. Różnice w strukturze ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku oraz w strukturze osób bezrobotnych zarejestrowanych w 2013 roku w PUP w Częstochowie prezentuje poniższa tabela. Względnie proporcjonalne branże pod względem procentowego odsetka ofert pracy oraz liczby osób bezrobotnych to: działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, transport i gospodarka magazynowa, działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, edukacja, pozostała działalność usługowa, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, działalność nie zidentyfikowana, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, informacja i komunikacja, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, górnictwo i wydobywanie, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby oraz organizacje i zespoły eksterytorialne. Największe dysproporcje, brak adekwatności pomiędzy strukturą bezrobocia rejestrowanego w PUP w Częstochowie, a strukturą ofert pracy przesłanych przez pracodawców, w 2013 roku występuje w przypadku takich branż, jak: przetwórstwo przemysłowe, budownictwo oraz administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.

Tabela 15. Bezrobotni i oferty pracy według sekcji PKD w mieście Częstochowa w 2013 r.

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2013 roku	Oferty pracy zgłoszone w 2013 roku	Różnica
Przetwórstwo przemysłowe	27,9803	17,3769	-10,6034
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	20,9817	18,1323	-2,8494
Budownictwo	11,0855	6,2254	-4,8601
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	9,1971	8,0689	-1,1282
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4,5265	7,0112	2,4847
Transport i gospodarka magazynowa	3,7696	3,2034	-0,5662
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3,3732	3,9287	0,5555
Edukacja	2,9696	3,0221	0,0525
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2,2128	12,058	9,8452

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2,0758	3,8985	1,8227
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1,9677	4,7446	2,7769
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,7875	3,5963	1,8088
Pozostała działalność usługowa	1,7587	2,6292	0,8705
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1,6001	2,4479	0,8478
Działalność nie zidentyfikowana	1,3118	0	-1,3118
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1,2758	0,7857	-0,4901
Informacja i komunikacja	1,1965	2,3874	1,1909
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,4973	0,1813	-0,316
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,3388	0,3022	-0,0366
Górnictwo i wydobywanie	0,0577	0	-0,0577
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0,0288	0	-0,0288
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0,0072	0	-0,0072

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.

Stworzenie rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest priorytetowym celem raportu. Klasyfikacja umożliwia poznanie zawodów, na które występuje znaczne zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy, a więc zawodów pożądanых przez pracodawców oraz zawodów nieadekwatnych, nie dopasowanych do potrzeb i wymagań rynku pracy, a także oczekiwań pracodawców. Poprzez *zawód deficytowy* należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Przez *zawód nadwyżkowy* należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawody deficytowe w mieście Częstochowa w 2013 roku.

Według definicji zawód deficytowy, to taki zawód w przypadku którego, średniomiesięczny napływ ofert pracy w stosunku do średniomiesięcznego napływu osób bezrobotnych w danym zawodzie jest większy od 1,1 ($W > 1,1$). W takiej sytuacji w danym zawodzie wpływa więcej ofert pracy, niż rejestruje się osób bezrobotnych. Reasumując, im wyższy wskaźnik deficytu, tym większe szanse na zatrudnienie na lokalnym rynku pracy. Według danych w okresie od stycznia do grudnia 2013 roku deficyt, pomiędzy liczbą zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Częstochowa, a liczbą ofert pracy

przesłanych przez pracodawców wystąpił w przypadku 127 zawodów. W przypadku wymienionych 127 zawodów deficytowych wystąpił brak dopasowania i znaczna przewaga ofert pracy pozyskanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie nad ilością zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Częstochowa. Zgłoszone przez pracodawców zapotrzebowanie na pracowników nie mogło zostać zrealizowane z powodu braku osób bezrobotnych spełniających wymagania zawodowe. W poniższej tabeli zaprezentowano ranking 30 zawodów deficytowych, które charakteryzowały się największym deficytem i różnicą pomiędzy zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy, a liczbą osób bezrobotnych w zawodzie. Zgodnie z zaleceniami metodologicznymi pominięto zawody o maksymalnej wartości deficytu. W 2013 roku największy wskaźnik deficytu pomiędzy średniomiesięczną liczbą zgłaszanych ofert pracy, a liczbą osób bezrobotnych posiadających adekwatny zawód wystąpił w przypadku zawodów: pracownik do spraw ubezpieczeń, konserwator budynków oraz mechanik - monter maszyn i urządzeń.

Tabela 16. Ranking 30 zawodów deficytowych w 2013 r.

L.p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2013 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Technik prac biurowych*	21,25	16	-5,25	1,3281
2	Technik administracji*	7,9167	3,75	-4,1667	2,1111
3	Pracownik do spraw ubezpieczeń	2,1667	0,0833	-2,0833	26
4	Asystent do spraw księgowości	5,4167	3,4167	-2	1,5854
5	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	1,5833	0,1667	-1,4167	9,5
6	Konserwator budynków	1,4167	0,0833	-1,3333	17
7	Pozostali operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	1,5	0,1667	-1,3333	9
8	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	2,1667	0,8333	-1,3333	2,6
9	Mechanik - monter maszyn i urządzeń*	1,1667	0,0833	-1,0833	14
10	Organizator obsługi sprzedaży internetowej	1,9167	0,8333	-1,0833	2,3
11	Drukarz sitodrukowy	1,3333	0,3333	-1	4
12	Wizażystka / stylistka	1,0833	0,1667	-0,9167	6,5
13	Goniec	1,5	0,6667	-0,8333	2,25
14	Technik handlowiec*	6,6667	5,8333	-0,8333	1,1429
15	Operator wprowadzania danych	0,9167	0,25	-0,6667	3,6667
16	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji obuwia	0,9167	0,3333	-0,5833	2,75
17	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	1,4167	0,8333	-0,5833	1,7
18	Sekretarka medyczna	0,5833	0,0833	-0,5	7
19	Pozostali opiekunowie dziecięcy	0,5	0,0833	-0,4167	6

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2013 rok

20	Pozostali posłańcy, kurierzy i bagażowi	0,5	0,0833	-0,4167	6
21	Asystent nauczyciela przedszkola	0,5833	0,1667	-0,4167	3,5
22	Spedytor	0,6667	0,25	-0,4167	2,6667
23	Ekspedytor sprzedaży wysyłkowej / internetowej	0,6667	0,25	-0,4167	2,6667
24	Pracownik kancelaryjny	0,75	0,3333	-0,4167	2,25
25	Tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	0,75	0,3333	-0,4167	2,25
26	Animator kultury*	0,5	0,1667	-0,3333	3
27	Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego*	0,5	0,1667	-0,3333	3
28	Technik rachunkowości*	0,6667	0,3333	-0,3333	2
29	Introligator poligraficzny	1,0833	0,75	-0,3333	1,4444
30	Telemarketer	2,6667	2,3333	-0,3333	1,1429

*Oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

W analizie zawodów deficytowych niezwykle istotne jest również zaprezentowanie zawodów charakteryzujących się maksymalnym stopniem deficytu. Analizując powyższe dane zauważymy, że wśród grup zawodowych o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu pojawiły się oferty pracy dla osób, od których wymagano konkretnej wiedzy, umiejętności i doświadczenia zawodowego, a w niektórych przypadkach także właściwych uprawnień. Warto uwzględnić powyższe dane przy określaniu kierunków szkoleń osób bezrobotnych. W 2013 roku maksymalny wskaźnik deficytu wystąpił w przypadku 68 zawodów. W poniższej tabeli przedstawiony został ranking 10 zawodów o najwyższym, maksymalnym wskaźniku deficytu – dla przedstawicieli tych zawodów wpłynęła największa liczba ofert pracy. Wśród zawodów o maksymalnym wskaźniku deficytu największym zainteresowaniem pracodawców cieszyły się takie zawody jak: jeliciarz, sekretarka w kancelarii prawnej, monter ociepleń budynków, pracownik biura podróży, operator maszyn do produkcji drutów i prętów oraz monter pojazdów i urządzeń transportowych.

Tabela 17. Ranking 10 zawodów o maksymalnym wskaźniku deficytu w 2013 r.

L.p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2013 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Jeliciarz	0,9167	0	-0,9167	MAX
2	Sekretarka w kancelarii prawnej	0,75	0	-0,75	MAX
3	Monter ociepleń budynków	0,5833	0	-0,5833	MAX
4	Pracownik biura podróży	0,5	0	-0,5	MAX
5	Operator maszyn do produkcji drutów i prętów	0,5	0	-0,5	MAX
6	Monter pojazdów i urządzeń transportowych	0,5	0	-0,5	MAX

7	Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia	0,4167	0	-0,4167	MAX
8	Operator urządzeń do produkcji włókien chemicznych	0,3333	0	-0,3333	MAX
9	Operator urządzeń przemysłu szklarskiego*	0,3333	0	-0,3333	MAX
10	Konsultant komitetu technicznego	0,25	0	-0,25	MAX

Deficyt zawodowy w przypadku rejestrowanego bezrobocia wśród mieszkańców miasta Częstochowa w 2013 roku został także zaprezentowany z punktu widzenia przynależności osób bezrobotnych do określonych dużych grup zawodowych. W analizowanym okresie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowano takie duże grupy zawodowe o wysokim wskaźniku intensywności deficytu jak: robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie, sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni, pracownicy opieki osobistej i pokrewni, pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki. W przypadku elementarnych grup zawodowych okazuje się, że maksymalny wskaźnik intensywności deficytu w 2013 roku wystąpił w przypadku 8 grup zawodowych.

Tabela 18. Elementarne grupy zawodowe o maksymalnym wskaźniku deficytu w 2013 r.

Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
Sekretarze sądowi	MAX
Technicy weterynarii	MAX
Kierownicy w instytucjach opieki zdrowotnej	MAX
Pielęgniarki specjalistki	MAX
Analitycy systemowi	MAX
Specjaliści do spraw public relations	MAX
Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych	MAX
Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	MAX

Zawody nadwyżkowe w mieście Częstochowa w 2013 roku.

Zawód nadwyżkowy to taki zawód, w przypadku którego wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) jest mniejszy od 0,9 ($W < 0,9$). Wskaźnik nadwyżki występuje wtedy, gdy liczba ofert pracy pozyskanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie jest mniejsza niż liczba rejestrujących się bezrobotnych w danym zawodzie. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie odnotowano 1 080 zawodów charakteryzujących się przewagą liczby osób bezrobotnych w zawodzie w stosunku do liczby ofert pracy, które zostały pozyskane w 2013 roku przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie. W tabeli zaprezentowano ranking 30 zawodów nadwyżkowych, które

charakteryzowały się największą nadwyżką pomiędzy liczbą osób bezrobotnych z miasta Częstochowa figurujących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie, a zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy – ofertami pracy skierowanymi przez pracodawców do osób bezrobotnych. W tabeli pominięto zawody o maksymalnym wskaźniku deficytu. Szczególnie niekorzystna wydaje się być sytuacja osób bezrobotnych w zawodach: sprzedawca, ślusarz, robotnik budowlany, pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, magazynier, pakowacz, krawiec oraz szwaczka. W odniesieniu do tych bezrobotnych należałoby podjąć działania mające na celu przekwalifikowanie, które umożliwiłoby im skuteczniejszą aktywizację zawodową. W wielu przypadkach należałoby także przyjrzeć się strukturze systemu edukacyjnego, aby nie uległo zwiększeniu zjawisko „kształcenia dla bezrobocia”.

Tabela 19. Ranking 30 zawodów nadwyżkowych w 2013 r.

L.p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2013 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Sprzedawca*	13	102,9167	89,9167	0,1263
2	Ślusarz*	1,25	35,6667	34,4167	0,035
3	Robotnik budowlany	1,4167	25,5833	24,1667	0,0554
4	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	0,5833	16,9167	16,3333	0,0345
5	Magazynier	7,1667	23,4167	16,25	0,306
6	Pakowacz	1,0833	14	12,9167	0,0774
7	Krawiec*	1,1667	13,5	12,3333	0,0864
8	Szwaczka	3,4167	15,5	12,0833	0,2204
9	Murarz*	0,6667	12,1667	11,5	0,0548
10	Przedstawiciel handlowy	3,75	15,25	11,5	0,2459
11	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	4,1667	15,3333	11,1667	0,2717
12	Technik ekonomista*	0,1667	10,4167	10,25	0,016
13	Kierowca samochodu ciężarowego	4,1667	14,25	10,0833	0,2924
14	Specjalista do spraw marketingu i handlu	2,5833	10,5833	8	0,2441
15	Pedagog	0,4167	8,3333	7,9167	0,05
16	Kucharz*	2,75	10,3333	7,5833	0,2661
17	Kasjer handlowy	0,3333	7,5	7,1667	0,0444
18	Księgowy	1,5	8,6667	7,1667	0,1731
19	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,1667	6,75	6,5833	0,0247
20	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,9167	7,5	6,5833	0,1222
21	Kucharz małej gastronomii*	0,0833	6,4167	6,3333	0,013
22	Specjalista administracji publicznej	0,1667	6,5	6,3333	0,0256
23	Monter konstrukcji stalowych	0,1667	6,3333	6,1667	0,0263
24	Kierowca samochodu dostawczego	0,1667	5,9167	5,75	0,0282
25	Mechanik samochodów osobowych	0,5833	6,3333	5,75	0,0921

26	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	0,75	6,5	5,75	0,1154
27	Operator suwnic (suwnicowy)	0,25	5,9167	5,6667	0,0423
28	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	0,0833	5,5	5,4167	0,0152
29	Technik budownictwa*	0,0833	5,4167	5,3333	0,0154
30	Specjalista do spraw sprzedaży	0,75	5,9167	5,1667	0,1268

*Oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

Warto zauważyć, iż wśród analizowanych zawodów o wysokim wskaźniku nadwyżki, wystąpiły także zawody o specyfice maksymalnej nadwyżki. Oznacza to, że w danym zawodzie nie pojawiła się ani jedna oferta pracy skierowana do osób bezrobotnych w danym zawodzie. W powyższych zawodach wystąpił brak symetryczności pomiędzy zapotrzebowaniem rynku pracy a zawodami posiadanymi przez osoby bezrobotne. Poniżej przedstawiony został ranking 10 zawodów o maksymalnym wskaźniku nadwyżki, w których zostało zarejestrowanych najwięcej osób bezrobotnych.

Tabela 20. Ranking 10 zawodów o maksymalnym wskaźniku nadwyżki w 2013 r.

L.p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2013 roku	Wskaźnik intensywności i nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Bez zawodu	0	211	211	0
2	Technik mechanik*	0	11,5833	11,5833	0
3	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	0	8,25	8,25	0
4	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	0	7,25	7,25	0
5	Ekonomista	0	4,3333	4,3333	0
6	Politolog	0	4	4	0
7	Ładowacz	0	4	4	0
8	Malarz budowlany	0	3,9167	3,9167	0
9	Nauczyciel nauczania początkowego	0	3,75	3,75	0
10	Pozostali kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	0	3,3333	3,3333	0

*Oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

W przypadku dużych grup zawodowych, maksymalny wskaźnik nadwyżki w 2013 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie wystąpił w czterech dużych grupach zawodowych: leśnicy i rybacy, kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych, rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby oraz żołnierze szeregowi. W tych przypadkach nie pojawiła się żadna oferta pracy dla bezrobotnych z powyższych grup

zawodowych. Pozostałe duże grupy zawodowe o wysokim wskaźniku zostały zaprezentowane w tabeli zamieszczonej poniżej.

Tabela 21. Duże grupy zawodowe o maksymalnym i wysokim wskaźniku nadwyżki w 2013 r.

L.p.	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Leśnicy i rybacy	0
2	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0
3	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0
4	Żołnierze szeregowi	0
5	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0208
6	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,0442
7	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0462
8	Monterzy	0,0506
9	Specjaliści nauczania i wychowania	0,0871
10	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,0896

Maksymalna nadwyżka pomiędzy liczbą bezrobotnych, a liczbą ofert pracy wystąpiła w 2013 roku w przypadku aż 129 zawodów.

Tabela 22. Elementarne grupy zawodowe o maksymalnym wskaźniku deficytu w 2013 r.

L.p.	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Farmaceuci	0
2	Kasjerzy bankowi i pokrewni	0
3	Matematycy, statystycy i pokrewni	0
4	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu	0
5	Nauczyciele szkół podstawowych	0
6	Administratorzy systemów komputerowych	0
7	Lekarze specjaliści	0
8	Lekarze dentyści specjaliści	0
9	Lekarze bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0
10	Lekarze dentyści bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0
11	Technicy leśnictwa	0
12	Technicy analityki medycznej	0
13	Technicy rolnictwa i pokrewni	0
14	Technicy medyczni i dentyści	0
15	Technicy urządzeń ruchu lotniczego	0
16	Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	0

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2013 rok

17	Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)	0
18	Oficerowie pokładowi, piloci żeglugi i pokrewni	0
19	Dietetycy i żywieniowcy	0
20	Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia	0
21	Fizycy i astronomowie	0
22	Kierownicy biura	0
23	Kierownicy w gastronomii	0
24	Kierownicy w hotelarstwie	0
25	Kierownicy do spraw badań i rozwoju	0
26	Kierownicy do spraw logistyki i pokrewni	0
27	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	0
28	Kierownicy do spraw reklamy i public relations	0
29	Kierownicy produkcji w rolnictwie i leśnictwie	0
30	Kierownicy do spraw sportu, rekreacji i kultury	0
31	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	0
32	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych	0
33	Kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	0
34	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0
35	Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani	0
36	Literaci i inni autorzy tekstów	0
37	Mistrzowie produkcji w budownictwie	0
38	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	0
39	Piloci statków powietrznych i personel pokrewny	0
40	Windykatorzy i pokrewni	0
41	Aktorzy	0
42	Ekonomiści	0
43	Planiści produkcyjni	0
44	Inżynierowie telekomunikacji	0
45	Inżynierowie chemicy i pokrewni	0
46	Inżynierowie górnictwa, metalurgii i pokrewni	0
47	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	0
48	Policjanci służby kryminalnej	0
49	Żołnierze szeregowi	0
50	Optycy okularowi	0
51	Operatorzy aparatury medycznej	0
52	Operatorzy centrali telefonicznych	0
53	Operatorzy urządzeń energetycznych	0
54	Specjaliści nauk o Ziemi	0
55	Specjaliści do spraw religii	0
56	Specjaliści do spraw społecznych	0
57	Specjaliści ratownictwa medycznego	0
58	Specjaliści diagnostyki laboratoryjnej	0
59	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	0
60	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	0
61	Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska	0

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2013 rok

62	Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni	0
63	Kreślarze	0
64	Producenci filmowi, reżyserzy i pokrewni	0
65	Projektanci aplikacji sieciowych i multimediiów	0
66	Pracownicy lombardów i instytucji pożyczkowych	0
67	Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii	0
68	Trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi	0
69	Urzędnicy do spraw podatków	0
70	Urbaniści i inżynierowie ruchu drogowego	0
71	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	0
72	Audiofonolodzy i logopedzi	0
73	Funkcjonariusze służb specjalnych	0
74	Funkcjonariusze służby więziennej	0
75	Muzycy i pokrewni	0
76	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	0
77	Marynarze i pokrewni	0
78	Maszyniści kolejowi i metra	0
79	Sadownicy	0
80	Tapicerzy i pokrewni	0
81	Takielarze i monterzy konstrukcji linowych	0
82	Ładowacze nieczystości	0
83	Mechanicy pojazdów jednośladowych	0
84	Mechanicy statków powietrznych i pokrewni	0
85	Kierownicy sprzedaży w marketach	0
86	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	0
87	Zmywacze okien	0
88	Instruktorzy nauki jazdy	0
89	Konduktorzy i pokrewni	0
90	Kodowacze, korektorzy i pokrewni	0
91	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	0
92	Monterzy budownictwa wodnego	0
93	Monterzy sprzętu elektrycznego	0
94	Pomoce domowe i sprzątaczk	0
95	Pomocniczy personel medyczny	0
96	Rolnicy upraw polowych	0
97	Rolnicy upraw mieszanych	0
98	Robotnicy leśni i pokrewni	0
99	Robotnicy obróbki kamienia	0
100	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	0
101	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	0
102	Robotnicy zwalczania szkodników i chwastów	0
103	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	0
104	Robotnicy pomocniczy w kopalniach i kamieniołomach	0
105	Robotnicy pomocniczy przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	0
106	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	0

107	Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni	0
108	Operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych	0
109	Operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej kopalin	0
110	Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami	0
111	Operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	0
112	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	0
113	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	0
114	Sprzedawcy uliczni produktów nieżywnościowych	0
115	Pracownicy usług domowych	0
116	Pracownicy domowej opieki osobistej	0
117	Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek	0
118	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	0
119	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	0
120	Astrolodzy, wróżbici i pokrewni	0
121	Strażacy	0
122	Stewardzi	0
123	Jubilerzy, złotnicy i pokrewni	0
124	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	0
125	Wydawcy posiłków	0
126	Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni	0
127	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	0
128	Właściciele sklepów	0
129	Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów	0

Zawody zrównoważone w mieście Częstochowa w 2013 roku.

Poprzez zawód zrównoważony należy rozumieć zawód, w którym występuje względna równowaga pomiędzy liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie, a liczbą pojawiających się ofert pracy dotyczących tego zawodu. Bilans pomiędzy liczbą zgłaszanych ofert pracy w ściśle określonym zawodzie, a napływem bezrobotnych osób w zawodzie jest równy lub bliski wartości 0. Stosunek średniomiesięcznego napływu ofert pracy do średniomiesięcznego napływu osób bezrobotnych w danym zawodzie mieści się w przedziale od 0,9 do 1,1 ($0,9 \leq W \leq 1,1$). Liczba ofert pracy pozyskanych przez PUP w Częstochowie jest zbliżona do liczby rejestrujących się bezrobotnych a popyt i podaż na kwalifikacje równoważą się. Równowaga pomiędzy podażą, a popytem na lokalnym rynku pracy w mieście Częstochowa w 2013 roku wystąpiła w przypadku 48 zawodów. Tabela zamieszczona poniżej prezentuje wszystkie zawody o charakterze zrównoważonym w 2013 roku.

Tabela 23. Zawody zrównoważone w 2013 r.

L.p.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2013 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Fizjoterapeuta	1,0833	1,25	0,1667	0,8667
2	Rozbieracz – wykrawacz	0,6667	0,75	0,0833	0,8889
3	Ślusarz narzędziowy	0,75	0,8333	0,0833	0,9
4	Robotnik drogowy	2,3333	2,4167	0,0833	0,9655
5	Diagnosta laboratoryjny	0,25	0,25	0	1
6	Nauczyciel przedmiotów zawodowych ekonomicznych	0,0833	0,0833	0	1
7	Wychowawca małego dziecka	0,1667	0,1667	0	1
8	Instruktor tańca	0,0833	0,0833	0	1
9	Wykładowca na kursach (edukator, trener)	0,0833	0,0833	0	1
10	Specjalista do spraw pozyskiwania funduszy	0,1667	0,1667	0	1
11	Tester oprogramowania komputerowego	0,0833	0,0833	0	1
12	Administrator baz danych	0,0833	0,0833	0	1
13	Pozostali filolodzy i tłumacze	0,0833	0,0833	0	1
14	Pozostali artyści plastycy	0,0833	0,0833	0	1
15	Operator urządzeń oczyszczania ścieków	0,0833	0,0833	0	1
16	Operator zautomatyzowanej i zrobotyzowanej linii produkcyjnej w przemyśle elektromaszynowym	0,0833	0,0833	0	1
17	Pozostali technicy technologii żywności	0,0833	0,0833	0	1
18	Opiekunka dziecięca*	0,75	0,75	0	1
19	Pozostali pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	0,0833	0,0833	0	1
20	Asystent dyrektora	0,75	0,75	0	1
21	Inspektor kontroli handlu i usług	0,0833	0,0833	0	1
22	Asystent osoby niepełnosprawnej*	0,0833	0,0833	0	1
23	Pozostali instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	0,0833	0,0833	0	1
24	Operator komputerowych urządzeń peryferyjnych	0,0833	0,0833	0	1
25	Technik teleinformatyk*	0,25	0,25	0	1
26	Pozostali technicy wsparcia informatycznego i technicznego	0,0833	0,0833	0	1
27	Administrator stron internetowych	0,0833	0,0833	0	1
28	Pozostali pracownicy biur informacji	0,0833	0,0833	0	1
29	Ankieter	0,0833	0,0833	0	1
30	Barista	0,1667	0,1667	0	1
31	Operator zgrzewarek	0,0833	0,0833	0	1
32	Ślusarz galanterii metalowej	0,1667	0,1667	0	1
33	Formowacz wyrobów szklanych	0,0833	0,0833	0	1
34	Monter sieci telekomunikacyjnych	0,25	0,25	0	1
35	Stolarz galanterii drzewnej	0,0833	0,0833	0	1
36	Tartacznik	0,0833	0,0833	0	1

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Częstochowa
Część diagnostyczna 2013 rok

37	Modystka	0,0833	0,0833	0	1
38	Operator ładowarki	0,1667	0,1667	0	1
39	Operator urządzeń koksowniczych	0,0833	0,0833	0	1
40	Operator urządzeń do wulkanizacji	0,0833	0,0833	0	1
41	Operator urządzeń montażowych obuwia	0,1667	0,1667	0	1
42	Operator maszyn do produkcji włókien i przędzin	0,3333	0,3333	0	1
43	Operator urządzeń znakujących	0,0833	0,0833	0	1
44	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	0,1667	0,1667	0	1
45	Bileter	0,0833	0,0833	0	1
46	Robotnik gospodarczy	13,1667	12,5	-0,6667	1,0533
47	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	1	0,9167	-0,0833	1,0909
48	Garmażer	0,9167	0,8333	-0,0833	1,1

*Oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

W przypadku dużych grup zawodowych równowaga pomiędzy liczbą ofert pracy, a liczbą bezrobotnych osób – mieszkańców miasta Częstochowa w okresie 2013 roku nie wystąpiła w żadnej dużej grupie zawodowej. W odniesieniu do bardziej precyzyjnych kategorii zawodów elementarnych wynika, iż w 2013 roku równowaga pomiędzy zapotrzebowaniem pracodawców, a liczbą osób bezrobotnych w zawodzie, wystąpiła w przypadku 16 elementarnych grup zawodowych. Zrównoważone, elementarne grupy zawodowe w 2013 roku w mieście Częstochowa prezentuje poniższa tabela.

Tabela 24. Elementarne zawody zrównoważone w 2013 r.

L.p.	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	Fizjoterapeuci	0,8667
2	Spedytorzy i pokrewni	0,875
3	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	0,9118
4	Tynkarze i pokrewni	0,9412
5	Gospodarze budynków	0,9636
6	Nauczyciele szkół specjalnych	1
7	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	1
8	Diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	1
9	Ankieterzy	1
10	Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	1
11	Organizatorzy konferencji i imprez	1
12	Bukmacherzy, krupierzy i pokrewni	1
13	Technicy archiwistów i pokrewni	1
14	Operatorzy maszyn do prania	1
15	Operatorzy urządzeń pakujących, do napełniania butelek i urządzeń znakujących	1
16	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	1,0909

Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w mieście Częstochowa.

Według danych w 2013 roku występowało 19 zawodów elementarnych, które najsilniej generowały długotrwałe bezrobocie w mieście Częstochowa. Osoby bezrobotne posiadające zawód zaliczany do wskazanych w tabeli grup zawodowych mogą mieć trudności w znalezieniu zatrudnienia za pośrednictwem urzędu pracy i są w największym stopniu zagrożone długotrwałym bezrobociem. Wykaz wszystkich zawodów, które powodować mogą długotrwałe bezrobocie przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 25. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie 2013 r.

Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
Nauczyciele szkół specjalnych	1
Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	1
Lekarze dentyści specjaliści	1
Sekretarze sądowi	1
Sekretarze medyczni i pokrewni	1
Technicy analityki medycznej	1
Technicy urządzeń ruchu lotniczego	1
Inżynierowie telekomunikacji	1
Kodowacze, korektorzy i pokrewni	1
Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	1
Specjaliści nauk o Ziemi	1
Specjaliści do spraw religii	1
Stewardzi	1
Audiofonolodzy i logopedzi	1
Sadownicy	1
Kierownicy sprzedaży w marketach	1
Rolnicy upraw mieszanych	1
Operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej kopalin	1
Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni	1

Inaczej prezentuje się sytuacja w przypadku zawodów elementarnych, które zostały wymienione w poniższej tabeli. Według danych osoby te w najmniejszym stopniu są zagrożone długotrwałym bezrobociem. Wysokość wskaźnika w tych przypadkach wynosiła 0.

Tabela 26. Zawody nie zagrożone długotrwałym bezrobociem w 2013 r.

Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
Farmaceuci	0
Kartografowie i geodeci	0
Nauczyciele akademicy	0
Administratorzy systemów komputerowych	0
Lektorzy języków obcych	0
Lekarze bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0
Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0
Technicy sieci internetowych	0
Technicy archiwistów i pokrewni	0
Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)	0
Oficerowie pokładowi, piloci żeglugi i pokrewni	0
Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia	0
Kierownicy biura	0
Kierownicy do spraw badań i rozwoju	0
Kierownicy w instytucjach opieki zdrowotnej	0
Kierownicy do spraw reklamy i public relations	0
Kierownicy produkcji w rolnictwie i leśnictwie	0
Kierownicy do spraw sportu, rekreacji i kultury	0
Pielęgniarki specjalistki	0
Piloci statków powietrznych i personel pokrewny	0
Analitycy systemowi	0
Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	0
Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	0
Kontrolerzy (sterowniczy) procesów metalurgicznych	0
Policjanci służby kryminalnej	0
Operatorzy wprowadzania danych	0
Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	0
Specjaliści ratownictwa medycznego	0
Specjaliści do spraw public relations	0
Specjaliści diagnostyki laboratoryjnej	0
Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	0
Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	0
Architekci krajobrazu	0
Organizatorzy konferencji i imprez	0
Programiści aplikacji	0
Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek	0
Projektanci aplikacji sieciowych i multimedialnych	0
Pracownicy lombardów i instytucji pożyczkowych	0
Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	0
Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii	0
Urzędnicy do spraw podatków	0

Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	0
Bukmacherzy, krupierzy i pokrewni	0
Funkcjonariusze służby więziennej	0
Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	0
Marynarze i pokrewni	0
Takielarze i monterzy konstrukcji linowych	0
Mechanicy statków powietrznych i pokrewni	0
Zmywacze okien	0
Kowale i operatorzy pras kuźniczych	0
Monterzy budownictwa wodnego	0
Rolnicy upraw polowych	0
Robotnicy leśni i pokrewni	0
Robotnicy zwalczania szkodników i chwastów	0
Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	0
Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	0
Robotnicy pomocniczy przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	0
Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	0
Sortowacze odpadów	0
Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	0
Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru	0
Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami	0
Pracownicy świadczący usługi na ulicach	0
Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	0
Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	0
Asystenci nauczycieli	0
Astrolodzy, wróżbici i pokrewni	0
Strażacy	0

Szansa uzyskania oferty w zawodzie w mieście Częstochowa.

Poniżej przedstawiono ranking zawodów według szansy na podjęcie zatrudnienia według kodów czterocyfrowych. Spośród 375 kategorii, żadnej szansy na znalezienie pracy nie mieli poszukujący jej w aż 124 grupach zawodów. Powodem tej sytuacji może być występowanie pewnych specyficznych grup zawodowych, na które zapotrzebowanie pojawia się sporadycznie lub jest ograniczone względami przewidywanych i preferowanych kierunków rozwoju społeczno – gospodarczego. Pełne zabezpieczenie potrzeb osób poszukujących pracy, oznaczające pojawienie się chociaż jednej oferty dla każdego bezrobotnego, wystąpiło jedynie w 1 kategorii zawodowej - robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni (wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy MAX).

Poniżej przedstawiono zawody według wskaźnika szansy uzyskania oferty pracy i zatrudnienia w danym zawodzie. W zamieszczonej poniżej tabeli przedstawiono te z zawodów, które dają osobom bezrobotnym największe szanse na znalezienie zatrudnienia. Przygotowany ranking stanowi korelację zawodów posiadanych przez osoby bezrobotne oraz ofert pracy skierowanych do bezrobotnych przedstawicieli danych zawodów. Dużą szansę uzyskania pracy w zawodzie mają osoby bezrobotne posiadające zawody przedstawione poniżej.

Tabela 27. Wskaźnik szansy uzyskania oferty.

Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik szansy uzyskania oferty
Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	MAX
Operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	1
Operatorzy wprowadzania danych	0,7333
Technicy weterynarii	0,6664
Asystenci nauczycieli	0,5833
Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	0,5666
Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	0,5416
Pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,5

Wnioski

Prezentowane w rankingu dane obrazują dynamikę zmian, które zachodzą na lokalnym rynku pracy w mieście Częstochowa oraz zmianę struktury bezrobocia i jej fluktuację na przestrzeni całego 2013 roku. W 2013 roku na rynku pracy w mieście Częstochowa odnotowano utrwalenie struktury i rozmiaru bezrobocia, które występowało w 2012 roku. Wystąpiły pewne zmiany w porównaniu z rokiem ubiegłym, ale nie miały one jeszcze bardzo istotnego wpływu na kształtowanie większości istotnych zmiennych takich jak: stan, napływ oraz struktura bezrobocia. Według danych nieznacznie zwiększyła się liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Częstochowie. Według danych na dzień 31 grudnia 2013 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Częstochowa wynosiła 15 492. W porównaniu do danych z analogicznego okresu w 2012 roku liczba osób bezrobotnych w liczbach bezwzględnych zwiększyła się o 37 osób, co stanowi procentowy wzrost na niewielkim poziomie wynoszącym 0,2% w skali roku. W 2013 roku zwiększyła się także rejestracja osób bezrobotnych. Według danych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowało się 16 906 bezrobotnych osób. W porównaniu do 2012 roku, należy zauważyć, że liczba rejestracji osób bezrobotnych zwiększyła się o 3,6%, a w liczbach bezwzględnych o 596 osób. Pomimo tych danych na rynku pracy pojawiły się pozytywne sygnały świadczące o wzroście popytu na pracę, które w najbliższym czasie zaowocować mogą pozytywnymi zmianami na rynku pracy. Zwiastunem stopniowo nadchodzących pozytywnych zmian na rynku pracy było zwiększenie liczby ofert pracy pozyskanych przez PUP w Częstochowie. Według danych w całym 2013 roku Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie pozyskał 3 309 ofert pracy. Procentowy wzrost liczby pozyskanych ofert w porównaniu z rokiem ubiegłym wyniósł aż 15,5%. Jest to bardzo pozytywny wniosek, bowiem wraz ze względnym ustabilizowaniem liczby osób bezrobotnych, zwiększa się liczba dostępnych ofert pracy umożliwiających osobom bezrobotnym aktywizację zawodową. Zwiększenie liczby ofert pracy może świadczyć o ożywieniu gospodarczym i wzroście popytu na pracę w mieście Częstochowa. Rynek pracy jest zbiorem naczyń połączonych, dlatego też zwiększenie zapotrzebowania pracodawców na pracowników w określonych zawodach prowadzić i oddziaływać będzie na zmniejszenie odsetka osób bezrobotnych i zwiększenie odpływu osób bezrobotnych.

Na koniec 2013 roku największą grupę bezrobotnych stanowiły osoby bez zawodu. Liczba osób bezrobotnych bez zawodu wynosiła 1 929. Osoby bez zawodu generowały ponownie największy odsetek ogólnej liczby osób bezrobotnych – 12,5%. Inne zawody, które generowały znaczną ilość osób bezrobotnych na koniec 2013 roku to: sprzedawca – 1 291 osób bezrobotnych, ślusarz – 401, robotnik budowlany – 316, magazynier - 241, szwaczka – 238, krawiec – 227, technik prac biurowych – 225 oraz sprzątaczką biurową – 224.

Najliczniejszą grupę wśród osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy stanowili bezrobotni posiadający zawód sprzedawcy – 560 osób. Odsetek osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy posiadających zawód sprzedawcy, wśród wszystkich osób bezrobotnych w zawodzie sprzedawcy wynosił aż 43,4%. Znaczną liczbę osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy stanowią także osoby bez zawodu – 236. Powyżej 100 osób bezrobotnych pozostających w ewidencji PUP w Częstochowie przez okres ponad 12 miesięcy odnotowano także w zawodach: ślusarz, robotnik budowlany, szwaczka, sprzątaczką biurową, technik prac biurowych oraz krawiec.

Według danych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie zarejestrowało się 16 906 bezrobotnych osób zamieszkałych na terenie miasta Częstochowa, w tym 7 475 kobiet – 44,2% ogółu zarejestrowanych w 2013 roku osób bezrobotnych oraz 9 431 mężczyzn – 55,8% ogółu osób rejestrujących się w 2013 roku.

Kształt rejestrowanego bezrobocia w mieście Częstochowa w 2013 roku, zdominowany był ponownie przez osoby bez zawodu. W PUP w Częstochowie w całym 2013 roku zarejestrowano 2 532 osoby bez zawodu. W odniesieniu do określonych zawodów posiadanych przez osoby bezrobotne, które zarejestrowały się w 2013 roku wynika, że najliczniejszą kategorią była grupa zawodowa – sprzedawca – 1 235 osób bezrobotnych w tym zawodzie, co stanowi 7,3% wszystkich rejestrujących się osób bezrobotnych z punktu widzenia posiadanego zawodu. Kolejne grupy zawodowe reprezentowane przez osoby rejestrujące się w omawianym okresie w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie to: ślusarz – 428 osób bezrobotnych, robotnik budowlany – 307, magazynier – 281 oraz pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 203 zarejestrowanych bezrobotnych.

W 2013 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie wpłynęła największa liczba ofert pracy w zawodzie technik prac biurowych. Dla osób bezrobotnych skierowano w tym okresie 255 propozycji pracy w tym zawodzie, co stanowiło 7,7% wszystkich zgłoszonych propozycji zatrudnienia. Ponad 50 ofert pracy skierowanych było w 2013 roku do bezrobotnych osób w takich zawodach, jak: robotnik gospodarczy – 158 ofert pracy, sprzedawca – 156 ofert, sprzątaczką biurową – 150 technik administracji – 95, magazynier – 86, technik handlowiec – 80 oraz asystent do spraw księgowości - 65 propozycji zatrudnienia.

Szczegółowe analizy lokalnego rynku pracy dla miasta Częstochowa wskazują, że zawody, które charakteryzują się największym wskaźnikiem deficytu i zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy wyrażonego liczbą przesłanych ofert pracy, to między innymi: technik prac biurowych, technik administracji, pracownik do spraw ubezpieczeń, asystent do spraw księgowości, operator maszyn do obróbki skrawaniem, konserwator budynków, pozostali operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku, mechanik - monter maszyn i urządzeń oraz pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni. Są to zawody deficytowe, na które występuje duże zapotrzebowanie na rynku pracy, a jednocześnie brakuje osób bezrobotnych w tych zawodach, które mogłyby tą pracę podjąć. Warto także zauważyć, że maksymalny wskaźnik deficytu (brak osób bezrobotnych w zawodzie) wystąpił w przypadku oferty pracy kierowanych dla osób posiadających takie elementarne umiejętności zawodowe jak np.: jeliciarz, monter ociepleń budynków, czy też operator urządzeń wykrawających elementy obuwia. Ponadto poszukiwane były osoby, od których wymagano konkretnej wiedzy, umiejętności i doświadczenia zawodowego, a w niektórych przypadkach także właściwych uprawnień np.: sekretarka w kancelarii prawnej, pracownik biura podróży, czy też monter pojazdów i urządzeń transportowych. Większość z wymienionych deficytowych zawodów to zawody, w których można zdobyć uprawnienia za pośrednictwem szkoleń i kursów, które organizowane są przez urzędy pracy. Za pomocą instrumentu aktywizacji zawodowej, jakimi są odpowiednie szkolenia, zapewnia się lokalnemu rynkowi pracy odpowiednio wyszkolonych pracowników w zawodach deficytowych. W związku z powyższym rok rocznie podejmowane są aktywne działania w zakresie organizacji szkoleń indywidualnych w kierunkach zawodów deficytowych,

których kwalifikacje można uzyskać w ramach szkoleń i kursów realizowanych przez PUP w Częstochowie.

Wśród zawodów nadwyżkowych, szczególnie niekorzystna wydaje się być sytuacja osób bezrobotnych posiadających zawody: sprzedawca, ślusarz, robotnik budowlany, pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, magazynier, pakowacz, krawiec oraz szwaczka, czyli zawodów, na które brakuje zapotrzebowania wśród pracodawców. Warto zauważyć, iż wśród analizowanych zawodów o wysokim wskaźniku nadwyżki, wystąpiły także zawody o specyfice maksymalnej nadwyżki. W powyższych zawodach wystąpił więc brak symetryczności pomiędzy zapotrzebowaniem rynku pracy, a zawodami posiadanymi przez osoby bezrobotne. Największe problemy z zatrudnieniem – brak ofert pracy wystąpił w zawodach: technik mechanik, pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani, pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji, ekonomista, politolog, ładowacz, malarz budowlany oraz nauczyciel nauczania początkowego. Warto zwrócić uwagę, że znaczna liczba zawodów nadwyżkowych to zawody objęte kształceniem w systemie szkolnym. Popyt na pracę w zawodach nadwyżkowych w Częstochowie jest wyraźnie ograniczony.

Należy zauważyć, że do celów statystycznych wykorzystywany jest tylko jeden zawód bezrobotnego (wyuczony bądź ostatni wykonywany) a bezrobotny często posiada ich kilka, więc wskazane w raporcie zawody deficytowe i nadwyżkowe nie są w pełni precyzyjne.

Spis tabel

Tabela 1. Bezrobotni według zawodów w mieście Częstochowana dzień 31.12.2013 r.	7
Tabela 2. Osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy według zawodów w mieście Częstochowana dzień 31.12.2013 r.	11
Tabela 3. Osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy według grup zawodowych w mieście Częstochowana dzień 31.12.2013 r.	12
Tabela 4. Długotrwale bezrobotni według grup zawodowych w mieście Częstochowana dzień 31.12.2013 r.	13
Tabela 5. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w 2013 roku i na koniec 2013 roku.	14
Tabela 6. Struktura bezrobocia rejestrowanego wg sekcji PKD w mieście Częstochowaw 2013r.	16
Tabela 7. Struktura napływu bezrobotnych w mieście Częstochowaw 2013 roku.	17
Tabela 8. Napływ bezrobotnych w 2013 roku. Duże grupy zawodowe.	19
Tabela 9. Napływ bezrobotnych w 2013 roku. Elementarne grupy zawodowe.	20
Tabela 10. Oferty pracy zgłoszone przez pracodawców w 2013 roku.	21
Tabela 11. Oferty pracy zgłoszone przez pracodawców w 2013 roku. Duże grupy zawodowe.	23
Tabela 12. Oferty pracy zgłoszone przez pracodawców w 2013 r. Elementarne grupy zawodowe. ...	23
Tabela 13. Oferty pracy według sekcji PKD w 2013 roku i na koniec 2013 roku.	24
Tabela 14. Struktura ofert pracy według sekcji PKD w 2013 roku i na koniec 2013 roku.	25
Tabela 15. Bezrobotni i oferty pracy według sekcji PKD w mieście Częstochowa w 2013 roku.	26
Tabela 16. Ranking 30 zawodów deficytowych w 2013 r.	28
Tabela 17. Ranking 10 zawodów o maksymalnym wskaźniku deficytu w 2013 r.	29
Tabela 18. Elementarne grupy zawodowe o maksymalnym wskaźniku deficytu w 2013 r.	30
Tabela 19. Ranking 30 zawodów nadwyżkowych w 2013 r.	31
Tabela 20. Ranking 10 zawodów o maksymalnym wskaźniku nadwyżki w 2013 r.	32
Tabela 21. Duże grupy zawodowe o maksymalnym i wysokim wskaźniku nadwyżki w 2013 r.	33
Tabela 22. Elementarne grupy zawodowe o maksymalnym wskaźniku deficytu w 2013 r.	33
Tabela 23. Zawody zrównoważone w 2013 r.	37
Tabela 24. Elementarne zawody zrównoważone w 2013 r.	38
Tabela 25. Zawody generujące długotrwale bezrobocie 2013 r.	39
Tabela 26. Zawody nie zagrożone długotrwałym bezrobociem w 2013 r.	40
Tabela 27. Wskaźnik szansy uzyskania oferty.	42